

Zdravotnické prostředky v hojení ran V: Speciální typy náplastí II

Barbora Vraníková, Andrej Kováčik

Katedra farmaceutické technologie, Farmaceutická fakulta UK v Hradci Králové

Náplasti představují širokou kategorii zdravotnických prostředků s mnohostranným využitím, které sahají daleko za jejich tradiční funkci, kterou je krytí ran. Tento článek se zaměřuje na další aplikace náplastí, jako jsou fixační náplasti na kanyly, náplasti pro epikutánní testy, hřejivé a chladivé náplasti a náplasti proti akné, chrápání nebo komárům. Kromě jejich specifických funkcí článek zdůrazňuje důležitost správné aplikace těchto prostředků, což představuje klíčovou znalost nejen pro farmaceuty a farmaceutické asistenty, ale i pro ostatní zdravotnické profesionály, kteří pracují s těmito zdravotnickými prostředky v praxi.

Klíčová slova: náplasti na kanyly, náplasti pro epikutánní testy, hřejivé/chladivé náplasti, náplasti proti akné, náplasti proti chrápání, náplasti proti komárům, zdravotnické prostředky.

Medical devices in wound healing V: Special types of wound plasters II

Patches represent a broad category of medical devices with versatile applications that go far beyond their traditional function as wound dressings. This article focuses on the other possible utilization of patches, such as fixation patches for cannulas, patches for epicutaneous tests, warming and cooling patches, patches for acne, anti-snoring patches, and mosquito-repellent patches. In addition to their specific functions, the article highlights the importance of correct application, which represents crucial knowledge not only for pharmacists and pharmacy assistants but also for other healthcare professionals who work with these patches in practice.

Key words: cannula fixation patches, epicutaneous test patches, warming/cooling patches, acne patches, anti-snoring patches, mosquito-repellent patches, medical devices.

Náplasti jsou neocenitelné zdravotnické prostředky využívané primárně k ochraně, fixaci nebo podpoře hojení různých poškození kožního povrchu. Tradičně tedy slouží jako primární či sekundární krytí, které má za úkol chránit poranění před vnějšími vlivy a snižovat riziko kontaminace rány spojené s rozvinutím infekce. Náplastem, jejichž hlavní funkcí je ochrana rány a podpora jejího hojení, se věnovaly předchozí práce autorů (1–3). Komerční trh však nabízí i náplasti určené k jinému použití, jako je například fixace dalších zdravotnických pomůcek (fixační náplasti na kanyly), napomáhání v diagnostice (náplasti pro epikutánní testy), eliminace chrápání (náplasti proti chrápání), prohřívání či ochlazování postižených míst (hřejivé a chladivé náplasti), napomáhání v léčbě akné (náplasti na akné) či repelentní působení (náplasti chránící před komáry).

Fixační náplasti na kanyly

Náplasti pro připevnění kanyly jsou sterilní a vyrábějí se z netkané textilie v kombinaci se savým polštářkem (např. Elastopor Steril D, Cosmopor® I.V.; Obr. 1 A), filmové polyuretanové fólie v kombinaci s netkanou textilií (např. Curafix® i. v. Junior, Curafix® i. v. Control) nebo samostatné transparentní fólie (např. ElastoDERM F-IV, Curafix® i. v. Film; Obr. 1 B) (4–6). Jejich hlavní funkcí je mechanické krytí a fixace kanyl či katétrů, k čemuž přispívá jejich specifické tvarování. Řada komerčně dostupných prostředků má navíc kontrolní okénko s transparentní fólií (Obr. 1 C), která umožňuje vizuální kontrolu místa vpichu. K náplastem jsou často přikládány samostatné polštářky sloužící k vypodložení tubusu kanyly (např. Curafix® i. v. Soft, Curafix® i. v. Control, Elastopor IV) nebo doplňkové fixační proužky k fixaci hadiček (např. Cosmopor® I. V.) (4–6).